CLARISSIMO VIRO,

PIO SACERDOTI,

D.D. PETRO GUILHOMAUD,

INSIGNIS ECCLESIÆ PICTAVIENSIS,

DEO

SUB INVOCATIONE S. HYLARII MAGNI CONSECRATÆ,

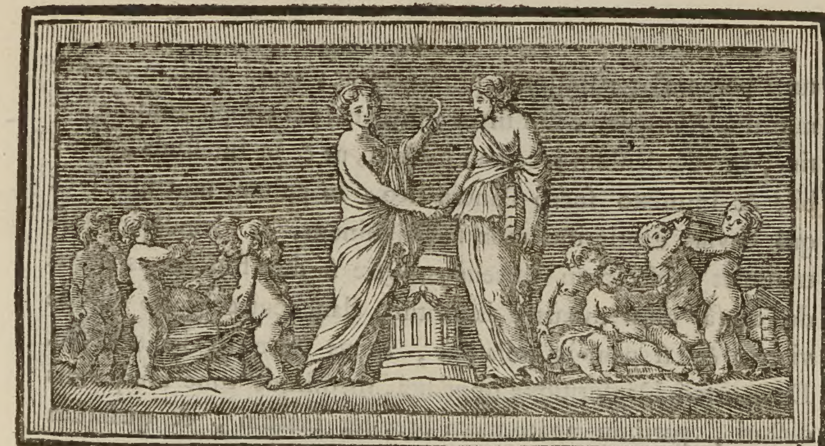
CANONICO,

AVUNCULO CARISSIMO,

IN VENERATIONIS ET GRATI ANIMI MEMORIAM

DICAT, VOVET, CONSECRAT

P. REBEYROL.

DISSERTATIO
ANATOMICO - CHIRURGICA.

DE CANNULA è gummi elaſtico per nares immittendâ, ut, faucibus impeditis, alimenta & medicamina in œſophagum ingerantur.

QUIDQUID vivit ali debet : huic legi pariter omne animal, omnis planta ſubjicitur ; nec ab eâ magis immunis homo fuit, qui, quoad corpus, eodem modo, ac brutæ pecudes, naſcitur, vivit, & moritur. Singulo momento ipſâ vi vitæ non fluida tantùm avolant, ſed ipſa ſolida conſumuntur : duriſſimas etiam corporis humani partes, oſſa, à reſolutione lentâ ſua non defendit firmitas : undè neceſſe fuit ut perpetuæ jac-

turæ perpetuâ reparatione provideretur; quod quidem præſtat nutritio. Alimenta enim in os aſſumpta, per œſophagum deglutita, in ventriculum recepta, ibidem, ut & in inteſtinis, affuſâ bile & immixto ſucco Pancreatico, in pultem mutantur, ex quâ chylus exprimitur mox in ſanguinem, ac deindè in noſtrammet ſubſtantiam vertendus. Quæ ſi duæ functiones aliquâ de cauſâ plùs minùsve lædantur, languent exhauſto robore vires, & ſi penitùs tollantur, funus imminet ineluctabile. De naturali Deglutitione impeditâ, mediiſque tunc uſurpandis dicturi, partium anatomiam breviter tantùm, & quantùm ad propoſitum ſufficiet exponemus.

EX ANATOMIA.

Os in duo cava dividitur; anterius nempè, quod oris præcipuè nomen retinet, & poſterius fauces, ſeu Pharyngem dictum. Utrumque cavum ſepto medio mobili, pendulo palati velo, ſeparatur. In ore anteriori conſiderantur genæ, dentes, gingivæ, labia, multiplices glandulæ, ac demùm lingua quæ, cùm ſit præcipuum deglutitionis organum, ſola nobis conſideranda venit.

Lingua, corpus molle & muſculoſum, in medio arcûs maxillæ inferioris ponitur: in baſim, corpus, & apicem dividitur: facies altera ſuperior, inferior altera: margines duo dextrum ſiniſtrumque latus occupant: membranâ cooperitur oris membranæ continuâ, quæ à vicinis partibus ad eamdem reflexa quædam veluti ligamenta efficit, quibus iiſdem partibus adhæret: fibris muſcularibus internis & externis conflatur: internæ muſculum lingualem conſtituunt, externæ à *genio*, *ſtylo*, & *hyo-gloſſis* oriuntur, quibus nonnulli *milo-gloſſum* addunt.

Ut deglutiantur alimenta, elevatur basis linguæ, ad palatum adprimitur, cibosque versus fauces exprimit: tùm retrorsùm ducta, impellit epiglottidem quæ inversa claudit aditum ad laryngem, & pontis officio fungitur, quo cibi ad œsophagum detruduntur. Nec parùm quoque huic functioni favet palati velum quod ab osseo palato ortum, inter nares & isthmum faucium propendet, & ita musculis dirigitur ut, modò cavitates posteriores narium penitùs claudat, modò os anterius à posteriori separet, modò utramque viam liberam relinquat: musculi enim elevatores depressoresque diversimodè agunt, prout cibi ingerendi sunt, aut aëri in laryngem aditus permittendus est.

Os posterius, sive pharynx dicitur cavea superiùs cuneata, in medio lata, inferiùs angustior. Interior membrana, oris & narium membranæ continua, glandulis seu mucosis folliculis scatet quæ spissiorem salivam lubricandis partibus idoneam evomunt. Hanc undique membranam circumeunt, seu potiùs ipsum pharyngis textum constituunt fibræ musculares quæ, undecumque oriantur, posteriùs in lineam tendineam coeunt à parte pharyngis superiore ad œsophagum usque protensam. Numerosissimi illi fibrarum fasciculi varia pro variâ insertione seu directione nomina sortiti fuerunt: sed ad tres classes commodiùs reducuntur, quarum superior *Stylo*, *Palato*, *Pterigo*, *Buccinato*, & *Glosso-Pharyngeos* musculos complectitur: secundam constituunt *Syndesmo*, & duo *Cerato-Pharyngei*: tertiam verò *Thyro*, & *Crico-Pharyngei*, qui ab iisdem cartilaginibus oriuntur. Ex iis musculis nullus pharyngem dilatat, qui satis abundè ipsismet alimentis expanditur; omnes contra ejus cavum constringunt, undè in tres constrictores, su-

periorem nempe, medium, & inferiorem à quibusdam dividuntur. Pone musculos undiquè laxa tela cellulosa apponitur, quæ fauces dilatatu faciliores, & cuilibet corpori recipiendo aptiores efficit.

Plures in pharynge cavitates hiant : inferiùs scilicet & anteriùs glottis, quæ ad laryngem ducit : à parte nempe mediâ & posteriori cartilaginis thyroïdeæ ad anteriorem cartilaginum arytenoïdum partem duo hinc indè protenduntur ligamenta, inter quæ rima dehiscit oblonga, anteriùs strictior, posteriùs latior. Secundum hanc rimam sinistrorsùm & dextrorsùm, inter superiora & inferiora ligamenta, duæ adhuc satis profundæ reperiuntur caveæ, sinus seu ventriculi laryngis nuncupatæ. Clauditur glottis cartilagine, à situ, epiglottide dictâ : *lingulæ formam habet, à thyroïdeâ cartilagine oritur*; superior ejus facies convexa ad linguæ basim, inferior concava ad glottidem respondet. Paulò posteriùs alia reperitur cavitas, quæ pro pharyngis continuatione, aut œsophagi initio pariter haberi potest. Superiùs animadvertuntur tubarum Eustachii, & posteriora narium orificia.

Cavitates nasales constituunt ossa maxillaria, palati, nasi, unguis, ethmoïdes, sphenoïdes, vomer, & turbinata inferiora : membranâ vestiuntur molli & fungosâ, exteriùs albicanti, interiùs rubrâ, vasis sanguineis, nervis, glandulisque infarctâ, ossibus cartilaginibusque firmiter adhærenti, quæ pituitaria, seu Schneiderii membrana vocatur. In tres meatus dividi possunt quorum inferior tantùm ad fauces penetrat, ideòque solus hic considerandus : paries ejus inferior parte palatinâ ossis maxillaris, & ossis palati quadratâ parte formatur; ad exteriorem parietem confert eorumdem ossium processus ascendens; interiorem conficiunt vomer, lamella descendens

ossis ethmoïdei, & cartilago narium intermedia : superiùs propendet os turbinatum inferiùs. Canalis indè nascitur sat patulus initio, deindè gracilescens, posticè latior, ubique lubricus, & facilè permeabilis; quo utuntur præstigiatores foranei, ut longioribus clavis hùc velut in partes continuas & sensibiles absque dolore adactis, stupidi vulgi admirationem subripiant : hâc, meliori consilio, varia ut variis morbis succurratur instrumenta immittit sagax Chirurgi industria : hâc alimenta & medicamina, ore impedito, in fauces ingerenda proponimus.

È CHIRURGIA.

Variis de causis ita coarctari aut impediri potest aditus ad œsophagum, ut nulla in eum, viâ naturali, alimenta pervenire queant. Tonsillæ quandoque mirum in modum intumescunt, & penitùs præcludunt fauces : lingua nonnunquam tam immani mole crescit, ut oris cavitatem omninò repleat : modò contractione musculorum convulsivâ sibimet applicati dentes nullâ vi dimoveri possunt, modò paralysi laborantes musculi deglutitionis debitis motibus exercendis impares fiunt : externis quoque læsionibus idem in infortunium incidere potest æger : sive enim instrumento secanti sibimet ipsi jugulum malè conscius confodere tentaverit, sive sclopeto in os adacto promptiorem quæsierit necem, fieri potest ut vulneris hiatu ingesta protinùs exeant, aut tumefactione mox subsequenti omnis in œsophagum prohibeatur aditus. His omnibus in casibus, si morbo ipso non occubuerit æger, certè quidem ipsum inediâ consumi necesse est, nisi alimentis alia detegatur via quibus vita prorogetur, usquedùm naturalis patefiat aditus.

Hinc Clariss. D. Littre D. M. Parisiensis plurima tentavit experimenta ut liquor in œsophagum ingerendus per nares immediatè infunderetur, sed non utiquè prospero successu: liquor enim sic ingestus non in pharyngem potiùs quàm in laryngem descendit, & quidem id ex ipsâ glottidis dispositione necessario consequitur, quæ, cessante omni actione, semper aperta remanet: item epiglottis (naturale, tempore dato, glottidis operculum) pone linguæ basim semper erecta, tunc tantùm rimam laryngis claudit, cum musculis deglutitioni dicatis deprimitur; atqui certè ingestione propositâ ejus functionis organa neutiquam sollicitantur, nulli contrahuntur musculi, partes in situ naturali remanent, liquor igitur undequaque dispergitur, & quantulacumque portio in rimam subrepserit, mox ingruit tussis, convulsio, suffocatio, mors ipsa, nisi exquisitissimæ sensibilitatis organum mox salutari conatu liberetur. Quid? si cogitaveris pulmones jam ingurgitatos tussi repetitâ concuti & vehementer labefactari, ægrumque tunc extenuatum & viribus exhaustum vix ac ne vix quidem tantos conatus toleraturum, ut fatetur auctor ipse, qui duas malè tentati auxilii victimas occubuisse testatur?

Tutior ergò quærenda remanebat medicina quam primus excogitavit spectatissimus Magister D. Libouton, Chirurgus Atrebatensis. Prædictæ methodi pericula, & imperiosam ægrum nutriendi necessitatem attentè secum reputans, id operæ pretium fore duxit, si alimenta in œsophagum immediatè deducerentur; quod ut obtineret, Cannulam recurvam per nares in œsophagum mitti voluit, tùm liquorem, ope syringæ, hùc propelli. Sic ad Chirurgi nutum medicamenta & alimenta, usque dum naturalis redierit deglutitio, immittuntur

tuntur , nec timendum eſt, ne ab ineundâ viâ aberrent, gravioraque morbo ipſo procreent accidentia.

Ingenioſam hanc methodum renovavit, aut potiùs, ut ferebat ingenium omnibus Chirurgicis rebus perpoliendis natum, ita correxit & emendavit celeberrimus hujus Collegii Magiſter, Noſocomii Pariſienſis Chirurgus primarius D. Deſault, ut ſibi quaſi propriam vindicaverit; quam ex venerandi præceptoris praxi depromptam, ſic inſtituendam proponimus.

Ægro congruenter & commodè poſito, capiteque firmato, Cannula è gummi elaſtico, idoneæ craſſitudinis, veruculo (*Mandrin*) ſat firmo inſtructa leniter, molliter, & lentè in nares deducitur, uſquedum in œſophagum penetraviſſe judicetur: tum leves hìnc indè motus per aliquod tempus exercentur, ut certò conſtet in pharyngis cavitatem immiſſam fuiſſe (1). Veruculum deindè aufertur, & tubulo ſyringæ ad ejus orificium accommodato, liquor injicitur, parcè primò, ne, ſi Cannulæ inferior extremitas aberraverit, in laryngem penetret, quod ſtatim violentâ tuſſi innoteſcet: poſteà largiùs devolvitur liquor: Cannula tandem intromiſſa retinetur & infixa remanet, ut, quoties neceſſe fuerit, cibi de novo ingerantur.

Quantùm valeat hæc praxis ſolâ quidem expoſitione ſatis abundè comprobatur, ſed ne aliquid remaneat dubii, & ut nova etiam experientiâ accedat auctoritas, nonnullas in medium proferemus obſervationes, quas publici juris fieri, pro

(1) Semel evenit, præſente Clar. D. Deſault, ut Cannula in laryngem intromiſſa fuerit: indè tuſſis convulſiva, quæ, ſublatâ causâ, mox ceſſavit; poſteà feliciori tentamine in debitum locum liquor demiſſus fuit.

ſolitâ in ſuos alumnos benignitate, conceſſit libenter Clariſſimus idem Magiſter D. Deſault.

Die 29ª menſis Januarii ann. 1785, ad Noſocomium delatus fuit æger qui novaculâ jugulum ſibi reſolvere tentaverat. dùm retroverſum erat caput, immanis aderat hiatus plagæ quæ pugnum accepiſſet : ſitu idoneo, & aptâ deligatione oræ vulneris ad ſeſe adducebantur, ſed ex nimio ſanguinis profluvio, deficiebant animi, & omni deglutitione impeditâ, in eo erat æger ut mox occumberet, niſi ſupra memoratam methodum induſtriè adhibuiſſet Clariſſ. noſter Præceptor. Hoc medio ad octavum uſque menſis Februarii diem, idoneis & alimentis & medicamentis vita prorogabatur : cùm verò, prioris ſemper propoſiti tenax, promptiorem ſibi mortem conſciſcere arderet, acerrimo furoris æſtu per noctem abreptus, revinctas liberavit manus, & laceratâ deligatione, digitos in vulnus profundiſſimè impulit. Statim ad auxilium adveniens (nam mihi tùm prope hunc ægrum excubitoris cuſtodiſque partes demandatæ fuerant) res, ut potui, ad melius reduxi, ſed nihil conatus profuerunt, & poſtero die aſphyxiâ tentatus obiit.

Menſe Aprili ſubſequentis anni, lignarius faber ſibi pariter violentas intulit manus; pari ſucceſſu uſurpata fuit eadem hæc methodus, ſed putridâ febri correptus æger in furorem incidit, & undecimo die fato functus eſt.

Licet infauſtus fuerit in utroque caſu exitus, nihil indè tamen contrà propoſitam methodum concludi poteſt, cùm ſperatum ſemper effectum ſortita fuerit, & aliâ de cauſâ ægri occubuerint.

Verſus idem tempus dùm in ejuſdem Noſocomii cubiculo Sancti-Caroli dicto rem chirurgicam facerem, accerſitus fui

ad ægrum putridâ febri laborantem qui nihil ſorbere poterat. Obicem in faucibus ab externâ cauſâ ſuſpicabantur cuſtodes, ſed re attentiùs perpenſâ, nullus in gutture prominebat tumor, actione ſuâ tantùm orbari videbantur muſculi deglutitionis, ita ut in os aſſumptus liquor per nares reſiliret. Ad ægroti opem advocatus celeberr. D. Deſault, ſtatim cannulam in fauces per narem egit, & ſic urgenti providens neceſſitati, ægrum imminenti morti eripuit.

Menſe Octobri an. 1786, Noſocomium delatus fuit famulus quidam qui, vitæ pertæſus, ſclopeto in os immiſſo, glande plumbeâ ſe ipſum interimere conatus fuerat. Ex pyrii pulveris exploſione horribili rictu diducebantur labia: plumbei in guttur granuli diſperſi fuerant; nec loqui poterat æger nec deglutire, niſi ſummo conatu & vehementer dolens: mox tumefactio ingraveſcit, inflammatio augetur, & omnis omninò ceſſat abſorbitio. Per nares intromiſſâ Cannulâ, ibique quatuor dies retentâ, novum alimentis medicamentiſque patuit iter; tum ſubſidente inflammatione, ulceribuſque faucium paululùm deterſis, naturalis reſtaurata fuit deglutitio, & quindecim dierum ſpatio ferè omninò ſanatus è Noſocomio exiit.

Hoc anno, 21ª menſis Aprilis die, cincinnator quatuor & viginti annos natus, eodem modo ſibi vitam adimere conatus, in Noſocomium delatus fuit: miſſiones ſanguinis, cataplaſmata, gargariſmi, & alia quæcumque idonea media in uſum venerunt, ſed fruſtrà: nam poſtero die ne guttulam quidem liquidi haurire poterat. Cannulam nari dextræ commiſit celeberr. Magiſter Deſault, quâ vitæ morboque neceſſaria injiciebantur: ſex remanſit dies, quibus elapſis, paulatìm remiſerunt accidentia, faucium aditus alimentis patuit,

& à morbo convaluit æger, quo, ſine felici hoc tentamine, certò certiùs occubuiſſet.

HANC DISSERTATIONEM, Deo juvante, & Præſide M. PETRO-MATHURINO BOTENTUIT LANGLOIS, Artium & Chirurgiæ Magiſtro, Scholarum Moderatore, antiquo Scholæ practicæ Profeſſore, Regiæ Chirurgorum Academiæ Socio, in Supremo Senatu Patrono, tueri conabitur PETRUS REBEYROL, Lemovicenſis, in almâ Univerſitate Bituricenſi Artium Liberalium Magiſter, nuper in Pariſienſi magno Noſocomio, dicto l'Hôtel-Dieu, *Chirurgus internus, Diſſertationis auctor.*

Die Sabbati 30 menſis Junii anno R. S. H. 1787, *à ſeſqui-ſecundâ poſt meridiem ad ſeptimam.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS,

PRO ACTU PUBLICO,

ET

MAGISTERII LAUREA

Typis MICHAELIS LAMBERT, Regii Chirurgiæ Collegii, necnon Academiæ Typographi, viâ Cythareâ.

M. DCC. LXXXVII.